

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

29 de Ambitu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

pecuniam iudicasset, interemit, & interemto detractum corium in lora concidit, quibus tribunal, in quo ille sedens iudicaret, intendit: ibique eius filium Oranem sedere iudicem præcepit, atque in memoria habere, in quo tribunali iudicaret. ¶ Meminit Aulus Gellius, lib. 20. no. 7. c. 1. legis duodecim tabularum, qua cautum erat, *iudicem arbitrum venire datum, qui ob rem dicendam pecuniam accepisse conuictus fuisset, capite puniri.* Iulius Cæsar repetundarum conuictos ordine mouit, *Sueto. in Iulio, c. 43.*

16 ¶ Et quando Marius Præfens, *Plin. Nepos. li. 2. episto. accusatus* fuit ab Afris lege Iulia repetundarum, quibus pro consule præfuerat, placuit Senatui septingenta millia, quæ acceperat Marius, ærario inferenda. Mario autem vrbe & Italia interdictum. De Hostilio Firminio legato Marii, placuit quoque, quod et ad turpissima ministeria operam suam accommodauerat, ne in sortitione

17 provinciarum eius ratio haberetur. ¶ Cornelius Gallus, vt auctor Ammianus Marcellinus, lib. 17. Octauiano res tenente Romanas, procurator Ægypti, exhausti ciuitatem plurimis interceptis, reuersusque cum furtorum arcesseretur, & de populata provincia, metu nobilitatis acriter indignate, cui negotium spectandum dederat Imperator, stricto incubuit ferro: metu certe pænæ capitalis, quam inde fe subituro putabat.

18 ¶ C. Seruilius Glaucia legem Romæ tulit, qua Latinis ius erat ciuitatis assequenda, in locum eius, quem accusandum damnassent. Repetundarum, *Doces Africanus, pro Scauro, Meminit Cice. pro Balb.* ¶ Vult etiam lex Iulia repetundarum, eum reum esse eius etiam, qui accepit, quo magis minusve ex officio suo faceret, *Uenile. l. 4. ad leg. Iul. repet. P. Damnatu* a populo Atheniensis quinquaginta talentis Demosthenes orator, quod cum dixisset Harpalum ex Asia ab Alexandro profugum, postea ab Harpalo calice & viginti talentis delinitus, destitisset a cæpto, vt ait Dinarachus contra Demosthenem, *Plutarchus, in vit. Demost. Iustinus, li. 13. & Athenæus, li. 6. c. 5.*

20 ¶ Et ratione qui ob accusandum vel non accusandum accipiunt, lege repetundarum tenentur, *eadem lege. 6. §. lege Iulia. ad leg. Iul. repet.* Et si in innocentiū accusationem coierint aliquid, *l. 2. de concussio. lib. 4. §. 7. P. tit. 13.* qui ob denunciandum vel non denunciandum testimonium pecuniam acceperint, vel ob militem legendum mittendumve: ob sententiā in senatu consultove publico dicendam, *l. eadem lege. in prin. §. §. lege Iulia.* ¶ Aliud caput legis Iulie repetundarum ab Vlpiano notatur, *l. meminisse oportebit. to. §. 1. de offi. proconsul. l. 1. P. tit. 16.* si proconsul ante se de provincia dimittat legatum suum. Aliud caput, ne senatores nauem

22 maritimam habeant, *l. 3. de vacat. muner. li. 50. P. tit. 5.* ¶ Et nauē ædificare vel habere in ea provincia, quam quis administrat, prohibetur prædidi, *l. aufertur. 4. §. 1. de iure fisci. lib. 4. §. 9. P. tit. 14.* nec aliud quicquam ibi emere. Lege repetundarum damnatos apud Græcos etiam legitimus, teste Xenophonte, *li. 5. de Cyri minoris expeditionis. circa finem* in reddenda ratione præteriti temporis, prætores Philesum, & Xanticlem, quod e Gauletica pecunia, quam feruendam acceperant, minus viginti suppillassent, & tantundem reddidisse iudicio.

De Ambitu. Cap. 29.

Lib. 4. §. P. tit. 14. Lib. 9. C. tit. 26.

- 1 *Ambitus crimen proximum crimini repetundarum, est crimen publicum.*
- 2 *Dignitates & magistratus desiderari vel ambiri non debent.*
- 3 *Magistratum venditio ex ambitione petentium. Et quando Rom. populo & cur adempta potestas magistratum creandorum, sacerdotiorumque concedendi. Et de lege Iulia de ambitu, & quando lata.*
- 4 *Seditiones ob comitia magistratum.*
- 5 *Ambitus leges unde dictæ a quibus late, & pœna earum. 7. & 9.*
- 6 *Magistratus non petentibus, sed nolentibus concedi debet.*
- 7 *Ambitus qui tenetur, & 8.*
- 9 *Et 10. pro Magistratibus obtinendis largiri quid prohibuitur.*
- 11 *Sportula iudicum nimium graues.*
- 12 *Ambitus lex in sacerdotiis locum habet.*
- 13 *Ambitus lex quomodo dicatur cessare in curia principis vel prælati.*
- 14 *Magistratum officia cur vendi non debeant. eod.*
- 14 *Honoris causa pollicitationem valere, quomodo intelligendū sit. Et num Simoniacus sit, qui pro officiis regis dat simoniam. eo. Et 15. 16. 17.*
- 18 *Iurisdictio non est inter patrimonialia vendibilia.*

- 19 *Magistratum officia mercantis indigni officio.*
- 20 *Vendi officia iustitia prohibent constitutiones regie Gallie.*
- 21 *Uel si alia iustitia noua ad legem de ambitu pertinet.*
- 22 *Ambitus legis alia capita. 23. & seq.*
- 24 *Magistratum depositum repetere quando, & intra quot annos liceat.*
- 25 *Ambitus que pœna. & seq.*
- 27 *Delatores reorum ambitu impunitatem delictorum consequuntur.*

Proxima est tractationi legis Iulie repetundarum, lex Iulia de ambitu. Nam qui ambitu illicita cupiditate magistratus, & potestatem, vix est vt is postea non nundinetur illicite, & mercaturam non exerceat fœdissimam eiusdem. Inter publica iudicia annumerat hoc crimen, *in l. 2. de publ. iud. lib. 4. §. 8. P. tit. 10.* potissimum si scelera alia quædam, vis puta publica, accedant: nam, vt ait Iuuenalis, *Saty. 14.*

Peregrina ignotaq, nobis Ad scelus atque nefas quodcumque est purpura ducit.

¶ Et proinde dignitas desiderari non debet, potissimum spiritualis: & qui eam appetit, eo ipso indignus ea iudicandus & repellendus, *c. sicut is qui, 1. §. 6. nam & a meretricibus peti non debent, sed potius illis offerri: nec ciuili scientia vilo precio numario veniunt æstimanda, l. 1. §. proinde de var. & extrarod. cogn. d. l. si de crisi. erit.* Et qui iurisditionis ordinariæ potestatem habet, non alio iure, sed suo beneficio habere dicitur, *l. more maiorum, de iurisdict. om. iud. in P. suo* autem beneficio non habet, qui pecunia data consequitur. ¶ *Ambitus*, inquit Cicero, *3. epist. famul. omnium epist. 39. ita apertam vim habet, vt aut accusetur improbe, aut defendatur: quis enim factu & non factu largitio ignorari potest?* Ambitio enim honoris non parit pecuniam, vt iustitia demeretur iam meritis, vt Claudianus admonet, *in 3. Hono. consula.*

Triudo auaritiæ, cuius sanctissima nutritrix Ambitio, que vestibus foribusq, potentium Excubat, & pretiis commercia petit Honorum.

Proinde meminit Suetonius, *in Iulio, c. 13.* Iulium Cæsarem deposita pretura seipsum, pontificatum petisse & obtinuisse, non sine profusissima largitione, & erate & dignitate antecedentes superasse. Vnde & is postea, *Idem eo. c. 41.* cognoscens experientia, quantum ex ambitu & suffragiis, lucti populo accederet, comitia cum eo partitus est, vt exceptis consularibus competitoribus, de cetero numero candidatorum parte dimidia, quos populus vellet pronuntiarentur: pro altera parte, quos ipse didisset. Et tandem lege a se lata & sui nominis Iulia, de ambitu, ob abutium, populo ius pet suffragia eligendi magistratus & sacerdotis ademit, & in se transiit, teste Modestino, *l. 1. ad le. Iul. de ambi. in P. tum vt dignos præficeret, & nūdinationibus viam obstrueret, tum etiam, vt editiones, quæ inde nascebantur, sedaret.* ¶ Cum enim comitiis crearentur & suffragiis magistratus, populus seu plebs vix aut raro cum suffragiis partitorum conueniebat, illis diuersos postulabatibus: nam plebs infestis partitibus, partitibus aduersus plebecios petebant candidatos. Veluti accidit, cum a patritiis filius Appii Claudii arrogans, candidatus cum seditione a plebe repullam passus est, pro qua componenda oportuerit creati a senatu interregem A. Sempronium Attatinum, abrogatis omnibus magistratibus, qui pro nutu nouos consules creauit, vt narrat Dionysius Halicarnass. *li. 8.* Qui ob eadem causam inter eosdem, parem seditionem anno sequenti postea ortam scribit, *Idem, li. 9.* Et Tyberius Gracchus cum sociis occisus a Scipione Nasica, non eb legem Agrariam, vt quidam putant, sed quod vt ambiret magistratum, vt liquet ex Appia *li. 1. Bellor. ciuili.* Miserima honorum ambitio, *Cic. 1. offi. & vbi honos publice non est, ibi gloriæ cupiditas, nec ambitio esse potest, Cic. ora. 1. 6. ad populum contra Rullum de lege Agraria.* ¶ Lex de ambitu dicta est, que de re, quæ ad ambitum seu electionem populi, cuius erant suffragia, seu ius electionis in comitiis magistratum, *Gellius li. 13. c. 14.* quem candidati qui petebant eosdem, palam togabant, vestibus candidis, super nudum aliquid tantum, in symbolum innocentie & humilitatis, induit, vt auctor Plutarchus, *in vita Coriol. Cicero, pro Plancio. Blondus, li. 3. Triumph. Romæ.* Varro, qui populum candidatus circumiit, *ambit, qui aliter facit ex ambitu causam dicit.* Su suffragia popululit comitiis rogari non possunt, vt notat Nicol. Gruch *li. 1. de comitiis Roma. c. 6.* Quomodo petebant candidati Magistratus, explicat late Cicero, *pro Plancio.* & petendi ordinem ad Q. Fratrem, de petitione consularum, & Plutarchus, *in vita L. Pauli.* vide & Nicolaum Gruchium, *d. li. a. de comit.*

¶ Apud Lacedaemonas quidam Senatorum creatio per suffragia fit, verum ipsum qui eligendus sit petere, non recte se habet: oportet enim & volentem & nolentem ad magistratum assumere, si dignus sit eo, vt ait Aristoteles, lib. 2. Polit. Nemo enim magistratum petet, nisi honoris sit affectator, atque tunc pleraque eorum, quae plerumque homines iniuste faciunt, per ambitionem & auaritiam committuntur. ¶ Hæc lex Iulia de ambitu ante Augustum viguit, & consilium Ciceronis lata, pro Murena Cic. Octavianus legem quoque tulit teste Dione Cass. lib. 45. anno ab vrbe condita 736. vt qui largitionibus factis magistratum aliquem ambisset, ab eo in quinquenniū arceretur. In eam legem incidit, qui illicitis artibus populi fauorem, vel eorum, qui eligendi ad magistratus officia vel sacerdotia potestatem habent, suffragia auccupantur. Modestinus in l. 1. ad leg. Iul. de ambitu. P. non tradit quidem quid contineret illa lex plene, vnde alibi de nobis explicanda interpretatio. ¶ Constitutio, non licuisse impune largitiones exercere in eos, qui suffragiū habebant, in magistratibus decernendis vel sacerdotis locum habuit. Ceterum in magistratibus, distinguere inter tempora, quibus populo suffragia erant, & ea, quibus potestas ad principes delata est. Cum penes populū ius esset, perpetuo obtinuit lex de suffragiis non corrumpendis, & iudicium de ambitu habitum est. Ita Quintus Coponius, inquit Plinius, lib. 35. c. 12. ambitus damnatus est, quod vini amphoram ei dono dederat, cuius suffragiū lato erat. Et Plutarchus, in vita Cato. V. tice n. lignum est, minus pecunia paratum, cum omnes tabellæ, scilicet iustitiam, vna manu scriptæ inueniuntur: ob quod M. Paonius in additæ passus primum repulsum. ¶ Refert Dio Cass. lib. 36. tempore expeditio nis Pompeianæ contra Perretas, legem de ambitu latam a consilibus, vt qui eius conuicti essent, iis neque magistratum gerere, neque cum senatoribus esse liceret: sed i pecuniaria iis multa iusurper irrogaretur. Curauitque melior etas aliquando, tollendæ ambitionis causa L. Pinaris Mamercos, L. Fario Medullino, Spurio Posthumio Albo, tribunis militū patriiis cum consulari dignitate, Tribunos legem promulgare, ne cui vestimentum alium addere petitionis causa liceret: in quare patribus obstrit plebs, vtque ad feditio nem, sed vicilex, vt narrat Lilius, lib. 4. Decad. 1. Atque largitiones variis legibus in plebem vetita fuerunt, vt lege C. Petuli Tribuni plebis, quæ dantes huiusmodi & accipientes graui damno & pœna multauit: vt lex monetis Cirtii, Calpurnii, Pauli Emili Consulis, Licinia, Ebutia, cum ea quæ Pompeii Magni, Vide Alexand. ab Alex. li. 3. ¶ Inhibitu m est iudicibus seu magistratibus quippiam pro obtinenda dignitate vel potestate dare, §. 1. C. §. il. l. ad §. 10. str. ut iud. sine quoq. suffra. in amb. Volueruntque Celsares, Theodosius & Valentianus, l. si. ad le. Iul. repetun. C. ad tendas prouincias homines accedere, quia ad hono ris insignia, non ambitione vel pretio, sed testimonio probatæ virtutis promoueri, iurataque eos pro administrationibus fortandis, neq; dedisse quippiam, neque daturus postmodum fore, siue per se, siue per interpositam personam. Illud & repetitum a Iustiano, §. 1. situ. iusurand. quod prest. ab iis qui administ. accip. Et in autb. Alexander Severus Imperator, Lamprid. in eius vita. nunquam honorem iuris & gladii vendidit: dicens, Necesse est, ut qui emittit & vendat, & ego non patiar mercatores potestatum, quos si patiar, damnare non possim. erubescio enim punire eum hominem, qui emit & vendit.

¶ Hinc facta in nostra Gallia, telus quæ tur impunita aliquando tot illicitæ exactiones iudicum, quæ superant legitimum sepe valorem rerum controuersarum, quos vocant Episcos, ad luctum extorta, vt miserandum sit, porius lantari a iudicibus quibusdam afflictos, quam releuari. Qui enim viuunt, & suum iudicio consequuntur, illud ipsum sine remedio apud iudicem, siue spe redhibitionis relinquunt, sportularum vel sumtum nomine, cum tamen iudice vendere non debeat iustum iudicium, et si aduocatus vendat iustum patrocinium, c. non debet. 1. q. 3. Neque princeps legem statuit, inquit quidam, vendidit namque magistratus & illis, qui pecuniis iam traditis nunc contendant & de damno euitando, & de lucro captando, non de titulo, vt iudices sine quo quo suffragio iudicent. Et cum mercatores sint, æquum illis iudicibus videtur, si vendant. Nec enim putant maiorem esse religionem in emendo, quam in vendendo: hæc enim reciproca sunt. Et magistratus dum sumtus queritur, prædo grassatur. cap. militare. 23. q. 1. & ita iudicia peruertuntur. cap. 2. ne prela. vic. suas ap. Greg. Et ideo Aristoteles monuit, §. Polit. cap. 8. cauendum esse in repub. ne lucrum ex magistratibus proueniat. Voluerant quidem Christianissimi nostri principes, & id constitutionibus

frequentibus repetunt, vt subditi ab omni iudicium & harpyiarum oppressione tuti sint, verum id assequi perpetuo non possunt, cum illi qui reipublicam eorum nomine moderantur, si cum malefactis obiciunt sportularum. Nescio etiam, non magistratum inueniens numerus alendus sit magnis sumptibus. Sed horum omnium iudicium iis, qui clauum regni tenent, relinquam. In summa autem Iustinianus, omnium malorum occasio nem vnam, accipere suffragium a iudicibus, dicit, totiusque nequitiae principium & terminum, quæ accurate & verissime persequitur per exempla in §. an certe non omnibus manifestum est, titu. vt iudic. sine quo quo suffrag. Constit. Nouella 8. Vbi digna optimo principe ponuntur.

¶ In sacerdotis obtinendis etiam ambitum locum habere & puniendum, placet Modest. l. 1. ad le. Iul. de amb. in P. Nemo, inquit Leo Cæsar, l. si quinquam. 29. de episc. & cler. C. gradum sacerdotis preti uenialitate mercetur. quantum quisque mereatur, non quantum dare sufficit, estimetur, &c. Idem sancit Iustinianus, §. sed neque clericum. §. sed neque xenodochium, de sanctiss. episc. in nouell. Firmiusque decretum sacris canonibus, ex sententia sacrae paginæ: quibus pro spirituali administratione, vel ordine, vel magistratu ecclesiastico quippiam accipere, simonia dicitur, cap. non satis de simon. c. quos constituit, ca. sunt nonnulli, cap. si presbyter cap. quicquid cap. saluator. 1. q. 1. & feruissime vindicatur, cap. si quis neque. ca. presbyter. c. quicquid. c. qui studet. c. si quis episcopus. cum §. seq. ca. 1. q. 1. & 10. tit. de simonia. Prohibetur & prælatis, vices suas seu vicariatus, vel officiales, vel si quod aliud ius dicendi sit officium, annuo censu, id est, mercede accepta, concedere, cap. 1. & 2. ne prela. vic. suas.

¶ Nec est quod principes seculares, si qui sunt qui nundinatur iurisdictiones seculares vel spirituales, dicant cessare legem Iuliam de ambitu in eorum curiis, l. 1. ad le. Iul. de amb. & ideo cessare prohibitionem mercaturæ. Nam verum quidem est legem de ambitu cessare, quia populus non est princeps, vt illum ambitu oporteat: Ceterum non cessat causa prohibitionis, eadēque lex, ne princeps largitione corrumpatur in suffragio, ne spe lucri indigni iuuenes imberbes, imperiti admittantur. Nesciunt enim quid faciunt, cum pecunias tantum, non personas probant. Siquidem principis persona ipsa, iudicium populo debet: sic enim dicebat ad Samuelem populus, 1. Reg. c. 8. Ioseph. 6. Antiq. c. 3. & 4. petendo regem, Constitue nobis qui iudicet nos, quem admodum apud exterarum nationes. Adhuc & vestigia existant, quod princeps sit proprius iudex pupillorum, viduarum, & oppressorum, l. 1. quan. Imper. int. pup. & vid. C. Sic cepit monarchia Medorum a iudice Deioce Phraotis filio, cui propter probitatem iudiciorum se commisit populus, vt auctor Herodotus, in 1. Sic Mossyneorum rex, dicitur ab Apollonio Rhodio, li. 2. Argonautic. in altissima domo sedere, & aqua multis populis dicitur, ea lege, vt si male iudicauerit, ea die fame macerent. Gentiliumque historiae fere omnes reges, principes & monarchas per seipse iudicasse narrant, quorum aliquos commemorat Athenæus, li. 12. Dipn. c. 3. 4. 15. 18. sed ad leuandum onus, prudentissimos quosque sibi delegisse, quibus id munus partirentur, vt alias Moyses fecit, Exod. c. 19. Dicit & inde pars corporis principis, l. quisquis. C. ad leg. Iul. marit. Proinde magnam sibi irrogat iniuriam princeps, qui non vicare deligit sibi membra, sed licitatione iudices sortitur. Quod si prebi sunt, quos præficit, videtur adhuc quædā veritas legis nota in eo, quo d accipit pecunias, vt cōcedat, quod gratis facere tenetur, l. si de condit. ob turp. cau. in P. C. Et maximā vim inferre sibi videtur, cum populo, cui iura debet, sepe mercatores larua quadā togata vestitos præficit, qui non solū pecus tendent, sed deglubant. ¶ Nec ad rem facit, ob honore consequendū, pollicitationem esse in iure valldā, l. 1. §. 1. l. toties. 6. de pollic. Nam hoc verum est, quando ei qui consequitur, datur, vt cōsequatur: vel quādo qui consequitur vel consecutus est, benefico animo offert, vel largitur. Nam & sine pacto, pro re spirituali, sine simonia metu, munus potest accipi, c. quicquid. 1. q. 1. c. si quæstiones de simo. apud Greg. ad dissimilis hypothesis ab ea, qua nisi tantū dederis, nō habebis cœdicillæ infulares. ¶ Nec ignoro etiā, quod senserint diuersum quodam modo Innocentius, Hostiensis, Panormitan. ca. 1. ne prela. vic. suas. non committi inquam simoniā in venditione seu fiantia vel sacerdotibus officiorū temporalium, nisi in ecclesiasticis, quæ ob id, quod spiritualibus sacris in nexa sunt, simoniam, vt inquit, recipiunt. Et scio Geminianum voluisse, in capit. pro humani. de homic. in 6. non esse simoniacū qui mercatur officia hæc, si dat publice pro officio, non secrete, & si qui dat, cupiat prodesse, & si sit idoneus,

Ceterum, istam distinctionem non possum admittere, cum in vtroque temporali & ecclesiastico iudicis ministerio, agatur de iustitia exercenda, quæ de cælo prospexit, *Psalm. 84*. In qua monuit Iosaphat iudices optime, vt quid agerent, viderent: quia non hominum, sed Dei exercerent iudicium, *2. Paral. cap. 19*. Et Moses, *Deuter. c. 1. Non accipietis personam in iudicio, quia iudicium Dei est*. Vocat & Iustinianus, §. 1. *de iust. & iure*. Iurisprudentiam, diuinarum & humanarum rerum notitiam. Vlpianus Iurisperitos faceret, *l. 1. eod. ab ea*. ¶ Scio etiam nunc, & per pecuniam, quam vocant *finance*, dari magistratus, & ærarium inde conuari, vt videtur pluribus, pinguis: sed non disputo quid fiat, nam & alias itidem ab Hippia factum apud Athenienses scio, *Arist. 2. Oeconom.* sed quæro quid iustum est fieri. Et vereor, ne ea parte, qua putant ærarium principis intumescere, lapsus sit totius reipublice Gallicane status. Pecuniam in loco negligere, summa est prudentia. Vbi enim ingressi sunt numati tribunalia, & vbi ii, qui norunt numi lucrum & negotiationem, admissi sunt, statim diffugit, mentiar vtinam, iudicii integritas. ¶ Et male audiuit Dolabella, quod censuit spectaculum gladiatorum per omnes annos celebrandum, pecunia eorum, qui Quæsturam adipiscerentur. *Apud maiores*, inquit Cornel. Tacitus, *lib. 11. Annal. virtus id præmium fuerat, cunctisque civium, si bonis artibus fiderent, licitum petere magistratus: ac ne atas quidem distinguatur, quin prima iuuenta consulatum ac dictaturas iniret. Et quæstura ex dignitate candidatorum, aut facili rate tribuentium, scilicet consulum gratuito concedebatur, donec sententia Dolabella veluti vendidissetur. Aut ea certe Iustiniani sententia de hoc fiscali compendio, in hæc verba, §. *considerauimus, vt iud. sine quoq. suffra. in autb. Considerauimus enim, quia licet quæstus immodicus imminuitur imperio, videlicet remittendo suffragia pro officiis, atamen nostris subiectis incrementum maximum percipientibus, si indemnes a iudicibus conseruentur, & fiscus & imperium abundabit, vtens subiectis locupletibus, & vno hoc introductio ordine, vt suffragia non dent, plurima reru**

18 *innumerata erit veritas.* ¶ Nec concedo quidem in patrimonio vendibili esse principis iurisdictionum distributionem: quia quæ iure natura, vel gentium vel ciuili, & multo magis diuino a commercio hominum eximuntur, vendi non possunt, *l. si emione. §. omnium. de contrah. emti. in P. linter stipulantem. §. sacram de verb. oblig.* quales sacra res. Sacra res autem iustitia, vnde vt dixi, nos, qui iura iustitie tractamus merito sacerdotes dicitur, *l. 1. de iust. & iure*. Et officium iudicis, & fides, religio dicitur, *l. 1. si ex fals. alleg. excus. sit tutor*. Et iurisdictiono spiritalis est, *ca. ex multis. ca. non solum. c. vendentes. 1. q. 3.* Iustitiam que late Dei munus de cælo ortam, *Psalm. 84.* ostendimus in primo libro Optimi Iuriconsulæ quæ nec iudex vere est, *c. infum est bellum. 2. q. 1.* Quam obrem vendi non posse impune ab eo qui iuris & iurisdictionis dandæ potestatem habet, certe mihi recte opinari videor: nam simoniæ labes est, vendere sacra & spiritalia, & dona Dei, *1. 2. & tota 1. q. 1.* Et expressè responsum, iustitiam vendere simoniacum esse, & pro præmiu acceptione seruire, aut gradum in ecclesia Dei pro præmio accipere & emere, *c. vendentes. 1. q. 3.* Videant qui contrectant ex hoc quæstus pecunias, num sit digna aliqua commutatio numaria vel ambitionis, cum detrimento animæ: ego autem summam rationem & præcipuam duco, vt & Papinianus Iurisc. dixit, *l. sunt persona. 43. de reli. & summi. funer. lib. 11. P. tit. 7.* quæ pro religione facit.

19 ¶ Vellem & nomothetam, qui in huiusmodi concedendis magistratuum diplomatis fidem adhibet, animaduertere indignam esse horum impetrantium & negotiatorum in tanto regno mercaturam, & eo ipso quod eo medio se dignos imperio putent, vt suspectos ad negotia domestica, non publica ablegandos. Nemo enim debet assumere sibi honorem, nisi vocatus: tanquam Aaron, *ad Hebra. 5.* Atque iura ciuilia, quorum scientiam profitentur, sive mandato domini, prius se rebus alienis gerendis ingerentes & effruentes vt suspectos explodunt, *l. qua omnia, 25. §. 1. de purcurat. P.* Et in vtraque administratione, ecclesiastica & politica temporali prohibetur & improbat ambitio, *c. nullus. 1. q. 1. c. in scripturis. 8. q. 1. cle. 1. de regula. cle. fin. de elec. in Clem. c. miramur. 6. 1. d. si. d. si. quæquam. 1. q. de episc. & cle. C.* quæ isti magistratuum aucupes & candidati manifeste laborant. ¶ Vellem & obseruari hac de re a prudentissimis regibus sancitas leges, primum Caroli V. constitutionem, qui anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octauo prohibuit officia qualicūq; essent, ad exercitium iustitie pertinentia, vendi. Idem prohibuit Carolus octauus constitutione anni 1463. art. 68. Atq; voluit vt in recep-

tionem, seu in adipiscenda officii iudicandi possessione iurarent iudices se eius muneris habendi causa cuiquam se non largitos, nec promississe, adiecta pœna, vt si conuicti fuissent id fecisse, vacantia haberetur officia, & impetrari possent a principe. Sed hæc hæcenus de hoc capite ambitus. Cui accedit adhuc constitutio Ludouici XII. art. 40.

¶ Aliud autem caput legis ambitus erat, vt ægalia noua instituisse, *l. 1. ad le. lul. de amb. in P.* In hanc legem etiã incidit & eius pœnam, qui contra senatusconsultam impetrauerit rescriptu principis, multaturq; vltra, tertia sui patrimonii parte, *l. vni. de senat. in sc. C.* ¶ Item aliud, *l. 1. ad le. lul. de ambi.* ingredi reum domum iudicis, scilicet corrumpendi eius causam. Sic magnatibus & hercibus, tempore, quo causæ illorum & lites discutiantur, non licet cum suis iudicibus confedere, vt suspicio corruptionis vitetur, *l. 1. de offi. ciuili. iudic. C.* ¶ In legem Iuliam de ambitu item incidere Archadius & Honorius, *l. vni. C. ad le. lul. de amb. tradit eum*, qui iterato petierit principatum, seu Commentariensis gradum, vel cetera officia, quibus iam functus sit: cum publicæ disciplinae mel gesta sufficiant. Legem tulit Q. Fabius Maximus ad ambitionem tollendam, qua intra decem annos eundem consulem resci non liceret, *Linc. Florum. li. 50. epilo. Lini.* Quæ seruata in posteru, & nisi raro infracta, veluti soluta fauore populi, & ob P. Scipionis Æmiliani fauorem, cum is consul intra tempus creatus est: sicut ob bella imminente soluta, *idem li. 56.* quãdo Scipioni Africano, a repub. & senatu Consulatus delatus est contra legem. ¶ Et in aliis magistratibus, inter vacationem & repetitionem, interdum biennium, interdum quinquennium cõstitutum est ex lege Gordiani Cæsaris, *in l. 2. de muneribus non conuini. li. 10. C. tit. 41.* exceptis casibus, dum capaces & idonei intra illa defunt alii, vel nisi necessitas alia urgeat, *vide gl. in l. vni. ad leg. lul. de ambi. C. & in l. 2. de muneribus non conuini. li. 10. C. Modestinus scribit, l. 1. ad le. lul. de ambi. P. l. 1. §. si. de senatu. conf. C.* pœnam legis Iulie de ambitu esse centum aureorum, cum infamia. Et hanc pœnam & legè iudiciariam vocat: vt pœna illa non sit Cenforia, quæ citra infamiam erat a Cenforibus imposita, nec impediabat quominus quis posset petere magistratus, *Cic. pro Cluentio.* Archadius & Honorius, *l. 1. C. ad leg. lul. de ambi. rescriptum* fuit repetitum illicite magistratus, pœnam esse deportationis, ad instar legis Iulie de ambitu. Pro cuius interpretatione laborat ibi scholiastes, quid significet illa verba, *ad instar*. Probabilioris fidei sententiã, vt si non soluat debitam pœnam centum aureorũ, contumax deportetur. ¶ Ceterum hic annotãda diuersa tempora sunt. Nam lege Calpurnia ambitus damnati, vt ignominia multatq; damnati, ad magistratũ aspirare non poterant: vt ex Salsutio, Alconio Pædiano, & Cicero, *pro Cluentio.* & pro Sylla. cõstat. M. Tullius Cicero postea de ambitu legem tulit, postquam fuit pœna decem annorum exilii, quemadmodum legis Iulie repetundarum, vt ait Dio, *lib. 37. C. pro Murena.* Alia lege Imperatorum Valentianiani, Theodosii, & Archadii, *l. fin. ad leg. lul. repet.* quadrupli pœna imponitur aduersus dantem iudicem, & accipientem magistratus obtinendi causam: sed illa antiquior est quam Archadii & Honorii, quæ de deportatione meminit, *l. vni. ad leg. lul. de amb. C.* vt ex historice serie apparet. ¶ Pœna ambitus damnatus si alium eiusdem legis reum conuicisset, restituebatur in integrum, *l. 1. eod. P.* Quod & Cicero scribit, *pro Cluentio.* pecuniam centum aureorum non recepit. Pompeius Magnus quoque iis, qui detulissent ambitionis reos, & qui largitionibus magistratum obtinissent, pro præmio impunitatem dabat, *Dio Cass. lib. 40.*

De lege Iulia de Annona. Cap. 30.

Lib. 48. P. tit. 12.

- 1 Annona quid, que contineat, eius species.
- 2 Annonaria legis qui fiant rei.
- 3 Annonam fraudare, & attentare, onerare qui dicantur, & pœna eorum.
- 4 Annona in isto pretio veniat, cura magistratuum.
- 5 Annonaria legis duplex ciuili & criminalis pœna.
- 6 Annonam carius vendentis pœna, & nemo egenti eidem vendat.
- 7 Frumentum exportare tempore famis, virgus vindicatum.
- 8 Annona transportari non debet, dum is vbi exerceat egent.
- 9 Annona antiquius apud Romanos qui habuerit, & qualem curam.
- 10 Annona cura ad magistratus municipales pertinet.
- 11 Carnium vendendarum lex de pretio, & 13.